

Undervisningstilbud til voksne borgere med synsnedsettelse

Center for Specialundervisning
Norgesvej 14
4200 Slagelse
Tlf. 58 57 57 60

Hvad er et synshandicap

Et synshandicap er en betegnelse, der går fra svagsynethed over stærkt svagsynethed til egentlig blindhed. I praksis kan en vurdering af synshandicappet ikke stå alene. Den må altid ses i forhold til personens evne til at kompensere for funktionsnedsættelsen, men den må også ses i forhold til hvordan omgivelserne spiller ind. Nogle gange fremmer de andre gange hæmmer de den synshandicappedes mulighed for at deltage i samfundslivet.

Årsag til synshandicap

Nedsat funktion som følge af synshandicap kan være resultat af arv, miljø, høj alder, sygdomme eller ulykker. Svagsynethed eller blindhed kan således enten være medfødt eller opstå pludseligt eller gradvist senere i livet. Langt de fleste blinde eller svagsynede har erhvervet deres synsnedsættelse som unge eller voksne.

Hovedparten af blinde og svagsynede er ældre over 65 år. Den hyppigste årsag til synshandicap hos ældre er aldersforandringer i øjet. Andre hyppige årsager til synshandicap er følger af diabetes, grøn stær, grå stær eller arvelige sygdomme.

Hvad kan man gøre

Oplever man sig synshandicappet i sin dagligdag, er der mulighed for at kontakte CSU-Slagelse, Synsrådgivningen. Synskonsulenter, optiker, IT-lærere og andet personale er

parat med hjælp. Det drejer sig om undersøgelse, vejledning, bevilling af synsoptiske hjælpemidler, rådgivning om andre hjælpemidler samt undervisning i at klare de udfordringer et liv med synsvanskeligheder kan medføre.

Undervisningstilbud til voksne blinde og svagsynede

Enhver borger der har nedsat syn i væsentlig grad kan rette henvendelse til synsrådgivningens personale, der vil være behjælpelig med at indhente relevante oplysninger om øjenssygdommen og graden af synsnedsættelse.

Ud fra de givne oplysninger og en udredning omkring borgerens livssituation, tages der stilling til om der kan/skal visiteres til kompenserende undervisning.

Det er også muligt for pårørende, arbejdsgivere og kommunalt ansat personale at rette henvendelse på vegne af en borger.

Synsrådgivningens undervisere samarbejder med kolleger i centerets øvrige afdelinger så borgere med flere funktionsnedsættelser også tilbydes undervisning. Det kan være borgere med et kombineret høre- og synshandicap, borgere med syns- og kognitive problemer som følge af sclerose, eller borgere med syns- og sprogproblemer som følger efter erhvervet hjerneskade.

Kompenserende specialundervisning

Kompenserende specialundervisning er kendetegnet ved at være et målrettet, fremadskridende forløb, der er planlagt i samarbejde med deltageren og som tager udgangspunkt i dennes behov og ressourcer.

Mål for undervisningen

Målet med undervisningen er at afhjælpe eller begrænse følgerne af deltagernes funktionsnedsættelse gennem undervisning tilpasset den enkeltes deltagers forudsætninger, færdigheder og behov. Da det er væsentligt at undervisningen omhandler både deltageren og deltagerens omgivelser, tilbydes også undervisning til personer der er relateret til den synshæmmede. Undervisningen evalueres løbende sammen med deltageren.

Indholdet i undervisningen

Undervisningen kan tilrettelægges som individuelle forløb på hold eller som en kombination af begge dele.

Starten på undervisningen placeres ofte i borgerens hjem. Her foretages en udredning af behovet for undervisning og der laves en handleplan.

I forbindelse med undervisningens afslutning er der et tæt samarbejde med de kommunale myndigheder omkring ansøgning om hjælpemidler, personlig støtte samt arbejds- og fritidsmuligheder.

Mobilityundervisning

Eksempler på undervisningstilbud:

Her er formålet at den blinde/svagsynede borger bliver i stand til at færdes på egen hånd såvel udendørs som indendørs med eller uden hjælpemidler og på den måde genvinder - eller opretholder – muligheder for et aktivt liv i samspil med det øvrige samfund.

Undervisningen har fokus på læring af:

- grundlæggende teknikker i brug af lang hvid stok, og at krydse befærdede gader lysreguleringer, og lære nye ruter at kende
- beskyttelsesteknikker, og lære nye lokaler at kende.

Der tilbydes også undervisning i ledsageteknik for pårørende, arbejdskolleger, institutionspersonale ect.

Denne undervisning foregår ofte på hold og har til formål at lære medarbejderne og pårørende at omgås den synshæmmede på en god og værdig måde og bibringe denne mulighed for deltagelse i samfundslivet.

ADL-undervisning

Formålet er at bibringe den blinde/svagsynede teknikker og færdigheder, så det daglige arbejde i og omkring hjemmet kan foregå så ubesværet som muligt.

Undervisningen har fokus på læring af synskompenserende teknikker og brug af synskompenserende hjælpemidler.

Læsehjælp

Undervisning i optiske hjælpemidler

Formålet er at deltageren bliver i stand til at beherske og benytte de optiske hjælpemidler der bevilges fra aftaleoptikere og CSU-Slagelses egen specialoptiker.

Der undervises desuden i brug af CCTV-apparater, som er et elektronisk forstørrelsesapparat.

Hjælpe- midler

Undervisning i kommunikation

Formålet er at bringe den blinde/svagsynede på niveau med øvrige samfundsborgere i forbindelse med såvel intern som ekstern kommunikation.

På kurset undervises der i brug af EDB med synskompenserende programmer, punktskrift, læsning med optiske hjælpemidler, læsning ved hjælp af digitale afspillere, brug af notatafspiller, brug af håndskrift.

Det nye liv

Kurser tilrettelagt til særlige grupper

CSU-slagelse afholder kurser efter behov for grupper med fælles problemstilling, det kan være samme øjensygdom, ens arbejdsmæssig status, samme aldersgruppe etc.

Formålet er at kursisterne får en forståelse for egen handlemuligheder og tilegner sig nye færdigheder. Vi tilbyder desuden kurser får pårørende.

Kurser for nyblinde

Mister man synet helt eller delvist i voksenalderen er der stort behov for hjælp til at tackle sin nye livssituation.

Nogle kursister omtaler denne situation således:

”Jo mere omfattende man forestiller sig at ens handicap er, jo større trussel mod ens liv udgør den. Derfor kan manglende indsigt være en årsag til, at diagnosen ikke accepteres”

For denne gruppe tilbyder vi kurser, der giver kursisterne relevante redskaber og støtte til at skabe de bedste betingelser for et aktivt og selvstændigt liv.

Kurser for nyblinde indeholder temaer som:

- At bibringe kursisterne viden om øjenssygdommen og dens konsekvenser.
- At lære at benytte andre sanser og metoder i forbindelse med daglige gøremål (ADL).
- At lære nye strategier mht. kommunikation med andre både i nærmiljøet og i samfundet.
- At finde nye interesser og muligheder på trods af det erhvervede synshandicap samt lære at færdes med eller uden stok og bede omgivelserne om relevant hjælp.

Kurser for institutionspersonale

Formålet er at personalet får kendskab til og indblik i hvordan forskellige synsproblemer påvirker den enkelte og hvordan den professionelle kan bidrage til at støtte den

Udveksling af
erfaringer

Rekvirer et
kursus

synshæmmede i at leve et aktivt og selvforvaltende liv. Den enkelte kommune kan rekvirere et ”færdigt” kursus på CSU-Slagelse på mellem to og seks timers varighed.

En anden mulighed er, at vi sammen tilrettelægger indholdet og planlægger formen kurserne skal afvikles efter.

Kurserne tilrettelægges med en vekselvirkning mellem teori og praktiske øvelser, så kursisterne lærer hvilke specielle kontaktformer og øvrige hensyn der skal udvises i omgang med mennesker der ikke kan se, og på egen krop erfare hvad det vil sige at fungere uden brug af syn.

Kurser for visitatorer og sygeplejersker

Viden

Formålet er at bibringe medarbejderne viden om personer med synsnedsettelse, så de sætter fokus på dette og bliver kvalificerede til at afklare hvornår en person skal henvises til CSU-Slagelse, samt at bibringe viden om hvilke synshjælpemidler der er tilgængelige for synshæmmede.- Arrangementerne afholdes på CSU-Slagelse og vil typisk være på to til tre timer. Indholdet vil være oplysning om de forskellige øjensygdomme og synsgrænser. Oplysninger om begrænsninger og muligheder der er for en person med synsnedsettelse. Herunder også fritidstilbud.

Pårørende

Andre muligheder

Vi er desuden parate til at tilrettelægges kurser efter ønsker og behov fra de synshandicappede og deres omgivelser.

Gratis

Økonomi

Undervisning, rådgivning og vejledning af den synshandicappede, pårørende og andre nære relationer er gratis for borgeren.

Bevilling af optiske hjælpemidler

Efter undersøgelse af synsevnen indstiller Synsrådgivningen til bevilling af de nødvendige hjælpemidler.

Andre hjælpemidler

Efter undersøgelse af synsevnen ansøger Synsrådgivningen til kommunerne om at bevilge synskompenserende hjælpemidler

Befordring

Deltagerne skal så vidt muligt selv stå for transporten til undervisningen. Er det ikke muligt, må andet aftales.

CSU-Slagelse udbetaler befordringsgodtgørelse til deltagere, der har mere end 22 km frem og tilbage mellem hjem og undervisningssted.

Spørgsmål

Alle er velkomne til at henvende sig med spørgsmål til synsrådgivningen på telefon 5857 5760.

Læs mere i følgende pjecer

- Optik til synshandicappede
- IT-hjælpemidler og undervisning til personer med synshandicap
- Undervisning og rådgivning af børn med synshandicap.

CSU-Slagelse (Center for Specialundervisning) har hovedsæde i Slagelse og undervisningsafdelinger i Nykøbing Sj., Holbæk, Kalundborg, Sorø og Ringsted.

Centret yder rådgivning, vejledning og undervisning til:

- Voksne med synsvanskeligheder
- Voksne med stemmeproblemer
- Voksne med kognitive vanskeligheder som følge af erhvervet hjerneskade eller sygdom
- Voksne med kommunikationsvanskeligheder som følge af erhvervet hjerneskade eller sygdom
- Voksne med stammen
- Voksne med læsevanskeligheder
- Voksne med hørevanskeligheder
- Voksne med sindslidelser
- Unge med udviklingshæmning eller særlige behov
- Skolebørn med svære læsevanskeligheder
- Skolebørn med synsvanskeligheder
- Småbørn med sproglige vanskeligheder
- Småbørn med hørevanskeligheder, høreapparatbrugere eller CI-brugere

CSU-Slagelse

Sverigesvej 15
4200 Slagelse

Norgesvej 14
4200 Slagelse

Tlf. 58 57 57 60
csu-slagelse@slagelse.dk

Oktober 2009